

Opracowała: mgr Joanna Kania

ROZWIJANIE ZAINTERESOWAŃ MUZYCZNYCH NA ZAJĘCIACH POZALEKCYJNYCH

Jednym z zadań zajęć pozalekcyjnych jest pobudzanie i rozwijanie zainteresowań muzycznych dzieci i młodzieży, wdrażanie do uczestnictwa w zespołach amatorskich i uczenie kulturalnego spędzania czasu wolnego od nauki, a w przyszłości czasu wolnego od pracy. Zajęcia te bywają często przedłużeniem pracy lekcyjnej. Zadania te spełniają chóry, zespoły instrumentalne, kluby miłośników muzyki, koła „majstrów muzykantów” i koła zajęć ruchowo – muzycznych, na których realizować można inscenizację połączoną z piosenką.

Efekty pracy muzycznych zajęć pozalekcyjnych zależą także od doboru uczestników. Wstępne zapoznanie się z indywidualnymi możliwościami zespołu, z którym nauczyciel ma pracować w ciągu całego roku szkolnego – nieraz w ciągu kilku lat – może mieć decydujące znaczenie dla celowości i skuteczności stosowanych przez niego zabiegów pedagogicznych.

Do podstawowych zdolności muzycznych należą:

- ∅ poczucie wysokości dźwięku – to dostrzeganie różnicy między dźwiękami; spostrzeżenia te dostępne są już 3 -4 letnim dzieciom, a ćwiczone systematycznie szybko się rozwijają. Wielu psychologów stwierdza, że poczucie wysokości dźwięków w melodii jest równoznaczne z emocjonalnym odczuciem – jakością estetyczną
- ∅ wrażliwość na barwę dźwięku – to spostrzeganie, pamiętanie i artystyczne wartościowanie specyficznych jakości brzmienia instrumentów, głosów ludzkich, zespołów muzycznych, zmian zachodzących w tym zakresie. Rozpoznawanie barwy jest zdolnością dość powszechną wśród dzieci, natomiast estetyczne odczuwanie tego czynnika wymaga kształcenia
- ∅ wrażliwość na głośność dźwięków – umożliwia odczuwanie dynamicznego przebiegu utworu. Zdolność odczuwania różnic głośności jest również dość powszechna, lecz jako umiejętność odczuwania estetycznej funkcji dynamiki musi być kształcona
- ∅ poczucie wielogłosowości – jest zdolnością pozwalającą na zauważenie, że oto brzmi więcej niż jedna melodia. Nie jest to wśród dzieci zdolność powszechna, ale kształcona szybko daje efekty pracy
- ∅ poczucie rytmu - to spostrzeganie, pamiętanie i umiejętność odtwarzania czasu trwania dźwięków i ich wzajemnych stosunków. Poczucie rytmu jest u dzieci zdolnością dość powszechną, jednak dotyczy ono najprostszych

zjawisk rytmicznych i powinni być stale doskonałe

- Ø wyobraźnia muzyczna – zdolność wyobrażania sobie dźwięków – ich wysokości, współbrzmień, barwy, dynamiki, rytmu, tempa, pamiętania melodii i całości utworów muzycznych. Im dziecko ma więcej doświadczeń słuchowych, im więcej czynności muzycznych wykonuje, z im różnorodniejszym materiałem muzycznym się styka, tym jego wyobraźnia muzyczna staje się bogatsza, aktywniejsza, sprawniejsza
- Ø zdolność do emocjonalnego reagowania na muzykę – odczuwanie i przeżywanie muzyki. Gdy nie jest ona rozwinięta w dostatecznym stopniu dziecko nie odczuwa potrzeby obcowania z muzyką

Wyżej wymienione zdolności muzyczne nie są czymś stałym, z góry uformowanym. Podlegają one, podobnie jak inne cechy osobowości prawom rozwoju.

Zdarza się także, choć niezwykle rzadko, że dziecko nie wykazuje żadnych zdolności muzycznych. Uczeń taki zazwyczaj bierze bierny udział w zajęciach. Wychowawca powinien w tym wypadku koncentrować się na taktownym uświadomianiu mu konieczności kulturalnego zachowania się w czasie zajęć muzycznych lub zwrócić jego zainteresowanie w innym kierunku.

Najdostępniejszą formą czynnego uprawiania muzyki jest chór, czy zespół instrumentalny, w ramach którego skutecznie realizować można określony program wychowania muzycznego. Jeśli jednak ma on spełniać rolę wychowawczą i kulturową musi nie tylko uczyć dobrze śpiewać i grać, ale również uczyć słuchać, poznawać, rozumieć muzykę i jej rolę społeczną.

Chór szkolny spełnia szereg zadań rozwojowych, poznawczych, wychowawczych i użytkowych. Stanowi on ujście dla zamiłowań muzycznych, zaspokaja potrzebę śpiewania, daje możliwość autentycznego wyżycia się artystycznego, kształci i rozwija zdolności muzyczne. Wspólne wykonanie dzieł muzycznych oprócz zadowolenia osobistego, emocji estetycznych daje uczestnikom poczucie własnej roli i wartości.

Szerokie pole do popisu w kwestii rozwijania zdolności muzycznych stanowią również zespoły instrumentalne. To właśnie tutaj dzieci dokonują pierwszego wyboru swojej drogi życiowej. Dla jednostek nieprzeciętnie uzdolnionych muzycznie będzie to pierwsza próba sił, po której osoby te należy kierować do szkół muzycznych. W ten sposób zespoły instrumentalne mogą spełniać rolę instytucji odkrywającej talenty wśród szerokich mas. Zdolności bowiem ujawniają się wyraźnie dopiero w konkretnej działalności muzycznej.

BIBLIOGRAFIA:

Suchodolski B.: „Pedagogika”

Stadnicka J.: „Koła zainteresowań muzycznych”